

Bilag 3.

Udtalelse fra den socialdemokratiske folketingsgruppe vedrørende byrdefordelingsreformen.

I. Målsætningen for en byrdefordelingsreform.

I lovforslag nr. 162 1968-69 er målsætningen for en byrdefordelingsreform opridset i følgende fire hovedpunkter:

- A. Bedre udligning mellem de velstående og de økonomisk svage områder af landet.
- B. Bedre harmoni mellem kompetence og økonomisk ansvar.
- C. Administrativ forenkling af de mange forskellige refusionsordninger.
- D. Fastlæggelse af hovedprincipper for 1. etape af reformen, således at man kan bygge videre på disse principper, efterhånden som opgavefordelingen mellem stat og kommuner bliver gennemført.

II. Regeringens forslag i relation til målsætningen.

Regeringens forslag lever ikke op til de nævnte målsætninger. En gennemgang af de fire punkter vil vise dette:

Ad A. Bedre udligning mellem de velstående og de økonomisk svage områder af landet.

Spørgsmålet om, hvorvidt en kommune er velstående eller økonomisk svag, afgøres af to forhold: *indkomstgrundlaget og udgiftsbehovet.*

Indkomstgrundlaget hænger sammen med, om en kommune bevidst eller ubevidst har tiltrukket enten høje eller lave indkomstgrupper, eller om en kommunes befolkning er ulige fordelt på erhverv med gode indkomstforhold og erhverv med dårlige indkomstforhold. Endelig har det betydning, om kommunens indkomstgrundlag reduceres ved underskud på nye parcelhuse.

Udgiftsbehovet hænger derimod sammen med den aldersfordeling, en kommune har, og med det behov, der eksisterer for anlæg af skoler, institutioner, for byggemodning og boligsikring til nye lejligheder m. v.

Regeringsforslaget om *skattegrundlagstilskud* til amtskommunerne er principielt et forsøg på at udligne forskelle i indkomstgrundlag, men for det første er det afsatte beløb alt for ringe til at løse udligningsproblemerne, og for det andet skal skattegrundlagstilskuddet efter forslaget gives til amtskommunerne for at nedbringe disses udskrivning. Det sidste giver ingen mulighed for at mindske uligheden mellem kommunerne inden for et amt.

Regeringsforslaget om *tilskud til kommunerne efter areal pr. indbygger* tager overhovedet ikke hensyn til, at en kommunes driftsudgifter er større, *hvis* der er særlig mange børn i undervisningspligtig alder, *hvis* der er mange børn i børnehvealder og vuggestuealder, *hvis* der er stort behov for midler til jordkøb, byggemodning, opførelse af skoler, børnehaver, vuggestuer og andre institutioner, *hvis* der er store udgifter til boligsikring i nybyggede lejligheder, og *hvis* der er et stort tab af skattegrundlag ved underskud på de nye parcelhuse. Forslaget lader altså disse store problemer lige uløste for alle kommuner i stærk befolkningsmæssig vækst, hvad enten der er tale om omegnskommuner til de store byer eller om kommuner, der i de senere år er kommet ind i en stærk selvstændig vækst.

Over for et tilskud, som er totalt uegnet til at udligne de forskelle i udgiftsbehov, som følger af en særlig „dyr aldersfordeling“, står en *ændring i refusionsordningerne*, som yderligere forværrer uligheden ved at kræve, at de samme kommuner skal selvfinansiere en større del af de opgaver, som staten pålægger dem at løse. Dette gælder i udpræget grad nedskæringen af lærerlønrefusionen, men også i et vist omfang vejrefusionerne. Det samme gælder de såkaldte „smårefusioner“ med i alt ca. 280 mill. kr., der bl. a. rammer en lang række sociale, sundhedsmæssige og uddannelsesmæssige initiativer.